

Відповідно до статті 3¹ Закону України «Про оплату праці» розмір заробітної плати працівника за повністю виконану місячну (годинну) норму праці не може бути нижчим за розмір мінімальної заробітної плати.

Частиною другою цієї статті встановлено, що **при обчисленні розміру заробітної плати працівника для забезпечення її мінімального розміру не враховуються доплати за роботу в несприятливих умовах праці та підвищеного ризику для здоров'я, за роботу в нічний та надурочний час, роз'їзний характер робіт, премії до святкових і ювілейних дат.**

У галузі освіти Перелік робіт з несприятливими умовами праці, на яких встановлюються доплати робітникам, спеціалістам і службовцям з важкими і шкідливими, особливо важкими і особливо шкідливими умовами праці, передбачено в додатку 9 до Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти України від 15.04.1993 року № 102, погодженим з Міністерством праці України, Міністерством фінансів України та ЦК Профспілки працівників освіти і науки України, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 травня 1993 р. за № 56.

У розділі I до видів робіт з важкими і шкідливими умовами праці включено роботи з виготовлення дезінфікуючих розчинів, роботи з їх використанням (п. 1.159), роботи з використанням миючих і дезінфікуючих засобів (п.1.156), роботи, пов'язані з чищенням смітєвих ящиків, проведенням їх дезінфекції (п.1.147), прибирання приміщень, де виконуються роботи, передбачені у розділі I (п.1.181) тощо.

Пунктом 60 розділу XXII «Загальні професії за всіма галузями господарства» Списку виробництв, робіт, професій і посад працівників, робота яких пов'язана з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням або виконується в особливих природних географічних і геологічних умовах та умовах підвищеного ризику для здоров'я, що дає право на щорічну додаткову відпустку за особливий характер праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України, від 17 листопада 1997 р. № 1290, роботу прибиральників службових приміщень загальних убиралень та санвузлів визнано такою, що виконується в умовах підвищеного ризику для здоров'я.

Тому доплати працівникам за роботу з дезінфікуючими засобами, а також прибирання убиралень (туалетів), що передбачені абзацом «г» підпункту 3 пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» та абзацом «г» підпункту 3 пункту 4 наказу Міністерства освіти і науки України від 26 вересня 2005 р. № 557 «Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ», не включаються до мінімальної заробітної плати. Такі доплати виплачуються понад розмір мінімальної заробітної плати 3200 гривень, незважаючи на те, що атестації робочих місць за такими умовами праці не вимагається. Статтею 3¹ Закону України «Про оплату праці» – основною законодавчою нормою, яка регулює питання доплати, вимоги щодо атестації робочих місць для визначення права працівника на виключення доплати з мінімальної заробітної плати, не передбачено. Щодо включення заробітної плати за роботу за сумісництвом до мінімальної, то з норм статті 3

1
закону «Про оплату праці» витікає, що до неї не включаються лише окремі з доплат, що визначені вище, а також премії до святкових і ювілейних дат.

□ □ За роботу за сумісництвом працівник отримує заробітну плату відповідно до укладеного трудового договору, а не доплату. □ Тому заробітна плата за роботу за сумісництвом не включається до мінімальної заробітної плати. Відповідно до статті 3

1
закону «Про оплату праці» у разі укладення трудового договору про роботу на умовах неповного робочого часу, а також при невиконанні працівником у повному обсязі місячної (годинної) норми праці мінімальна заробітна плата виплачується пропорційно до виконаної норми праці. Тому при виконанні роботи на умовах неповного робочого часу мінімальна заробітна плата виплачується пропорційно до виконаної норми праці.

Якщо сума заробітної плати за сумісництвом включає такі ж виплати, як і за основною роботою, зокрема й доплати, то вони включаються або не включаються до мінімальної заробітної плати на загальних підставах.

Відповідно до статті 85 Кодексу законів про працю України нормою праці є зокрема норма часу. Згідно зі статтею 50 Кодексу законів про працю України нормальна

тривалість робочого часу працівників не може перевищувати 40 годин на тиждень. Окремим категоріям працівників, зокрема учителям, лікарям та іншим, статтею 51 Кодексу передбачено встановлення скороченої тривалості робочого часу.

Для переважної більшості робітників і спеціалістів встановлено нормальну тривалість робочого часу 40 годин на тиждень. Скорочену норму робочого часу на тиждень, що становить ставку заробітної плати, для вчителів, вихователів, вихователів-методистів, музичних керівників, керівників гуртків та деяких інших педагогічних працівників обсягом 18, 24, 25, 30, 36 годин визначено статтею 25 Закону України «Про загальну середню освіту», статтею 30 Закону України «Про дошкільну освіту», статтею 22 Закону України «Про позашкільну освіту». Тож доплата до рівня мінімальної заробітної плати 3200 гривень, встановлюється працівникам, зокрема й педагогічним, за виконану норму робочого часу за відповідною посадою, якщо нарахована їм заробітна плата з урахуванням доплат, надбавок, винагород, премій (за виключення тих, доплат та премій, що зазначені у статті 3¹ закону «Про оплату праці») менша від цього розміру.

За виконання працівником додатково роботи понад норму робочого часу, включаючи роботу на умовах заміщення тимчасово відсутніх працівників з затратами робочого часу понад встановлену норму, за яку працівники отримують заробітну плату за фактично затрачений робочий час, доплата до мінімально заробітної плати провадиться пропорційно до виконаної норми праці.

[Управління соціально-економічного захисту ЦК Профспілки](#)